

Árbókin á fløgu og Internetinum

Fríggjadagin kom árbókin fyri Føroyar 1998 á marknaðin. Fyri fjórðu ferð eru tað Skúlabókagrunnurin og Hagstovan, sum samstarva um útgávuna, sum í ár ikki bara kemur út sum bók, men eisini sum fløga og á tá altumfatandi Internetinum

SVEINUR TRÓNDARSON

Fríggjadagin í seinastu viku var tíðindafundur á Hagstovu Føroya, har nýggjasta útgávan av Árbókinum fyri Føroyar, tann fyri 1998, var almennakunngjørd.

Av tí at árið nú er so væl útlíðið so eru óiva fleiri sum halda, at henda útgávan kemur í seinna lagið, men orsökarnar til tað eru góðar.

Vit liva í dag í eini teldutíð, har krøvini til upplýsingandi tilfar gerast alsamt størri. Ein bók var nóg mikil fyri nøkrum árum síðani, men soleiðis er ikki í dag.

Í dag skal tað sum verður givið út, helst gevast út bæði sum bók og sum fløga. At tað verður lagt út á Internetið verður í flestu førum mett sum ein sjálfvølgja heldur enn nakað annað.

Og tað er júst hesum »syndromi«, sum Árbókin fyri Føroyar 1998 er rakt av. Árbókin fyri Føroyar 1998 verður nevnliga givin út á øllum trimum miðlum og tað er ein sera góð tækasta til brúkararnar.

Fjórða samstarvsárið
Upprunliga var tað Ríkisumboðið, sum gav út Árbókina fyri Føroyar. Tá var hon kallað Ársberetning for

Færøerne, og tað var ikki fyrr enn í 1975, at Føroya Landsstýri fór við í útgávuna av føroyska hagtalstilfarinum.

Næstu tólv árin fram til 1987 samstarvaðu Landsstýrið og Ríkisumboðið um útgávuna, men so varð hetta samstarv niðurlagt. Síðani tá hevur Ríkisumboðið árliga givið út ein »Beretning« um Føroyar, men henda útgáva hevur serliga verið ætlað útlendskum lesarum.

Tað hevur sera stóran týdning fyri okkum sjálvi at hava atgongd til hagtalstilfar. Skúlar og vinnuvirki brúka slíkt tilfar rættiliga nógv, og tað er vissuliga ein missur, at slíkt tilfar ikki kemur út.

Hagstovan kann hava sæð tørvin og teir royndu eisini í 1990 og 1991 at geva út Árbókina, men ikki fyrr enn í 1995, tá Skúlabókagrunnurin og Hagstovan fóru í samstarv um útgávuna, er hon komin út regluliga.

Eitt vala verk

Tað er eitt vala verk í allar mátar, sum liggur á borðinum. Bókin er væl uppsett við stórum og talvum, so hon er lutt at brúka og lesa.

Hon er býtt upp í 22 kapitlar, sum dekkja hvør sítt øki. Fyrsti kapitallur hevur lyklatal um Føroyar við sammetingartølum við Danmark, sum okkum jú dámar so væl at sammeta okkum við.

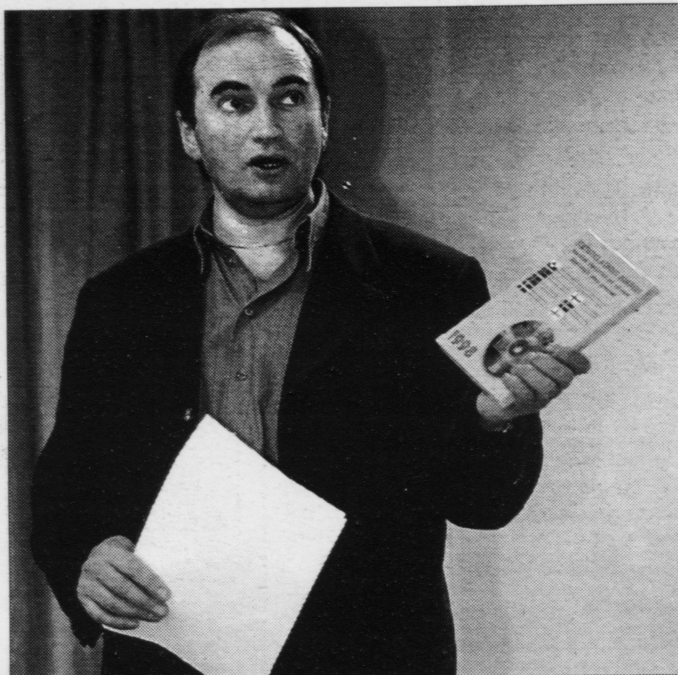
Hinir kapitlarnir í bókini snúgv seg um øll onnur viðurskipti í okkara samfelag og við teksti og talvum geva teir okkum eina greiða innføring í samfelagsviðurskiptini.

Fløgu- og Netútgáva

Tað er ofta ein trupulleiki við bókum, at tær eru tørførar at avrita. Hjá blaðfólki, sum undirritaða merkir tað oftast, at ein talva, sum skal brúkast í blaðnum skal setast upp av nýggjum tí hon ikki er til at avrita.

Hesum trupulleika hava útgevararnir nú hjálpt okkum við. Teir hava nevnliga verið so uppfinsamir, at teir hava givið Árbókina fyri Føroyar 1998 út á fløgu eisini.

Fyri at kunna lesa fløguútgávuna er tað ein treyt, at tú hevur eitt lesiforrit. Eisini hetta hava útgevararnir hugsað um, tí hevur tú ikki forritið, so hevur tú møguleika at taka tað av fløguni. Útgevararnir hava nevnliga

Fyri fyrstu ferð nakrantíð er ein føroysk útgáva komin á fløgu. Her vísir Hans Pauli Strøm almenninginum eitt eintak (Mynd: Jens Kr. Vang)

lagt eitt avrit á fløguna við. Í øðrum londum er tað vanligt, at geva slíkt tilfar út, men her heima er tað meria óvanligt. Hetta er nevnliga fyrsta útgáva av sínum slag í Føroyum og má tí sigast at verða slógbrotandi í so máta.

Árbókin er eisini givin út

á netinum. Sum flest allar fyrirkur og stovnar í dag hevur Hagstovan eisini fingið sær heimasíðu á Internetinum og har er eisini møgulegt at finna fram til Árbókina.

Heimasíðan hjá Hagstovu Føroya eitur <http://www-hagstova.fo> og har inni eru

tilvísingar sum vísa leiðina til netútgávuna av Árbókini. Árbókin er 449 síður til støddar og kostar 150 krónur. Fløguútgávan kostar 300 krónur, men verða báðar útgávurnar keyptar, so er kostnaðurin 400 krónur.

– Onnur lond øvunda okkum

Niels Petersen, frá Skúlabókagrunninum hevur samskipaða útgávuárbeiði. Hann sigur, at aðrastaðni øvunda tey okkum tað góða samstarv sum tað er millum framleiðara og útgevara (Mynd: Jens Kr. Vang)

Sigur Petersen, frá Skúlabókagrunninum, um Árbókina fyri Føroyar og um undirvísingartilfari, sum er knýtt at Árbókini

SVEINUR TRÓNDARSON

Sum nevnt aðrastaðni samstarvar Hagstova Føroya við Skúlabókagrunnin um útgávuna av Árbókini fyri Føroyar.

Hetta samstarv hevur virkað í fyra ár nú, og ikki kann sigast annað enn at samstarvið er fyrimyndarligt. Tað hevur í hvussu er givið sera stórt avkast, um ein kann kalla tað so.

Tí úrslitið av samstarvinum er ikki bara, at Árbókin fyri Føroyar er komin á gøtuna. Nei, eitt annað úrslit er, at føroyskir skúlanæmingar hava fingið frálæru-tilfar, sum fylgja uppsetingini í Árbókini.

Niels Petersen, frá Skúlabókagrunninum, sum hevur samskipað útgávuna av Árbókini sigur, at vit á hesum øki eru sera frammalaga.

Tað er vanligt aðrastaðni at geva árbókur út, men tað

er ikki vanligt, at útgevarin av hagtalstilfari samstarvar so tætt við útgevaran av frálæru-tilfari, og tí eru ofta broytingar í frá ári til ár.

Hjá okkum er tað øðrvísi. Árbókin er í sjálvum sær gott frálæru-tilfar, men afturat tí gevur Skúlabókagrunnurin eisini út frálæru-tilfar, sum er gjørt í beinleiðis samanhangi við Árbókina.

Byrjað er í einum enda av bókini, so at siga. Fyrsta hefti, sum varð givið út bar heitið »Lyklatal um Føroyar«. Annað hefti var kallað »Íbúgvaviðurskipti« og tey eru komin í júst somu raðfylgu sum kapitlarnir í bókini.

Eisini meiri enn hefti

Tó so, tað eru nú ikki allar útgávurnar, sum kunnu kallast fyr hefti. Einkil frálæru-tilfar var til taks um føroyska arbeiðsmarknaðin, og tí fekk høvundin ríkiligt at

takast við tá hann fór í holt við ta uppgávuna.

Hefti um arbeiðsmarknaðin gjørdist ístaðin til eina bók um tað sama upp á uml. hálvtannaðhundruð síður, sum sostatt eru til taks hjá teimum ymsu skúlnum at brúka í undirvísingini.

Niels Petersen frá Skúlabókagrunninum metir tað hava sera stóran týdning, at hesar bókur verða givnar út.

Sjálvandi kunnu øll læra at lesa hagtal við at brúka Árbókina, men frálæru-tilfari fer meira í dýpdina við evninum enn tað er møgulegt í Árbókini. Tað skal tó leggjast afturat, at »okkara« Árbók er nógv frammfyrri aðrar hagtal-árbókur í øðrum londum, hvat innihaldið viðvinkur.

Vit hava fingið at vita út øðrum londum at vit eru sera heppin at vit eru so væl fyrir á hesum øki, sigur Niels Petersen.